

Toespraak door Jan Peumans Vlaams Parlementsvoorzitter

Dinsdag 15 januari 2013 – 18u

Uitreiking Henry Van de Velde Awards

Minister-president Peeters,
Minister Schauvliege,
Dames en heren,

allen van harte welkom in De Schelp van Het Vlaams Parlement!

Ik ben blij dat jullie hier zo talrijk aanwezig zijn op de uitreiking van de Henry Van de Velde Awards en Labels 2012 en van de OVAM Ecodesign Awards PRO Product.

De Awards en Labels bekronen de beste ontwerpers, designproducten en designbedrijven. Vandaag is het reeds de 19de editie, de 6de maal in samenwerking met het Vlaams Parlement.

De prijzen zijn vernoemd naar de vader van alle designers, Henry Van de Velde. De man is geboren in 1863. Dit jaar vieren we dus de 150ste verjaardag van zijn geboorte. Van de Velde was kunstschilder, ontwerper, vormgever en architect. Maar bovenal was hij een man die genialiteit en originaliteit perfect combineerde.

Wat is design? Bij het woord 'design' denken we allicht spontaan aan moderne, strak vormgegeven spullen zoals een 'design'-pen, 'design'-meubelen, een opvallende auto, zelfs zo nu en dan een bijzonder uitziende woning.

Steve Jobs, de in 2011 overleden oprichter en topman van Apple, zei echter: „De mensen denken dat we bij de ontwikkeling van de iPod tegen designers simpelweg zeggen: „Zorg dat het er goed uitziet.” Maar design is niet alleen de manier waarop iets er uitziet.” Steve Jobs leert ons dat de term design een veel bredere lading dekt en veel verder gaat dan het uiteindelijke uitzicht: het gaat over het hele denkproces waarlangs een voorwerp tot stand komt. Van de eerste idee tot het afgewerkt product. Design is er met andere woorden ook bij het maken van pakweg tandwielen, machines en verpakkingen.

Was design anderhalve eeuw geleden nog een relatieve nieuwigheid, vandaag is het uitgegroeid tot een onmiskenbare groeifactor in de economie.

In Vlaanderen zijn ongeveer 50.000 mensen actief in de creatieve sector, goed voor een omzet van om en bij het miljard euro.

De designtoepassingen, gaande van handtassen of keukenproducten over interieur tot auto's vertegenwoordigen een nog veel grotere omzet.

Bedrijven die design introduceren, bieden producten aan die niet alleen aantrekkelijker zijn, maar vaak ook technologisch beter zijn.

Dergelijke ondernemingen worden dikwijls gekenmerkt door een bijzondere uitstraling: door van a tot z – tot en met de verpakking toe – in te zetten op zowel de technische als de esthetische aspecten van een product, onderscheiden zij zich van hun concurrenten.

Het Vlaamse designlandschap gonst dus van de bedrijvigheid en wordt dan ook internationaal erkend als een designvriendelijke regio. Wil Vlaanderen echter het actuele welvaartsniveau handhaven en zelfs verhogen, moeten design en creativiteit een nog prominentere rol krijgen. Concreet is er nood aan een evolutie van de traditionele economie naar een meer innovatie-georiënteerde, creatieve economie.

Om deze evolutie op gang te trekken, hebben vijf Vlaamse kernorganisaties de krachten gebundeld in de vorm van Design Platform Vlaanderen (: Design Vlaanderen, Flanders In Shape, Flanders Fashion Institute, Designregio Kortrijk, Design Hub Limburg).

Design Platform Vlaanderen tracht één strategisch beleid voor Vlaams ontwerp uit te stippelen en dit in binnen- en buitenland te promoten. De actiepunten: designactoren linken, synergiën ontwikkelen en kennis opbouwen. Het doel is een creatieve economie te bekomen met behoud van een competitief industrieel weefsel, een hogere toegevoegde waarde voor onze bedrijven, meer export, een sterke beeldvorming van Vlaams design in het buitenland, meer duurzame en design-gedreven innovatieprojecten en extra werkgelegenheid.

Om zo'n creatief en inventief voorbeeld te citeren verwijs ik naar de Solarwind, waarmee de Mechelaar Raf Van Hulle vorig jaar de Ecodesign-award heeft gewonnen, de prijs waarmee de afvalstoffenmaatschappij OVAM Vlaamse ontwerpers bekroont die bijzondere aandacht hebben voor het milieu. De Solarwind is een fiets met een trailer die is uitgerust met een zonnepaneel. Zo laadt de batterij van de elektrische fiets op terwijl je aan het trappen bent.

Van Hulle, architect van opleiding, is het prototype van een moderne designer. Die is namelijk kunstenaar, ingenieur en ondernemer tegelijkertijd. Want een designer is creatief in zijn ideeën. Hij is technisch onderlegd. En hij kan zakelijke beslissingen nemen.

U had het al begrepen, dames en heren, er is een onmiskenbare band tussen designers en politici.

Voor beiden is het de kunst een alternatief te bieden aan de voorgekauwde ideeën die we van alle kanten krijgen voorgeschoteld. Voor beiden komt het er op aan de trends voor te zijn of – nog beter – trendsetter te zijn.

Voor beiden vormt de drang om de maatschappij te vernieuwen de bron van hun energie en inspiratie.

Wie de winnaars zijn van de Henry Van de Velde Awards 2012 en de OVAM Ecodesign Awards 2012 krijgt u zo dadelijk te horen. De laureaten van 2012 zullen bijgeschreven worden in de lijst van de vroegere winnaars, die een heuse catalogus van Vlaams ontwerptalent vormen.

Ik citeer onder andere Piet Stockmans. Zijn papierdunne porselein in het kenmerkende Stockmansblauw siert de tafels van chefs als Sergio Herman en Peter Goossens, maar ook die van Alain Ducasse. Buitenlandse delegaties die ons parlement bezoeken, ontvangen servies van Stockmans als relatiegeschenk.

Ook een vroegere winnaar is de brillenfabrikant Theo. Toen Patrick Hoet en Wim Somers 25 jaar geleden besloten om een eigen brillenlijn te landeren, was het allerm minst hun ambitie

om een belangrijke speler in de nichemarkt van de designbrillen te worden. Eigenlijk wilden ze gewoon brillen maken voor in hun optiekwinkels in Antwerpen en Brugge. Zelf uithangbord spelen voor hun brillen was niet alleen een statement, het bleek ook een prima strategie.

En ik kan natuurlijk niet voorbij aan Sofie Lachaert, die vorig jaar de Henry Van de Velde Award Loopbaan heeft gewonnen voor haar opmerkelijke serviesgoed, maar ook andere objecten zoals stoelen en tafels.

Dames en heren, ik wil alle winnaars nu al feliciteren.

Ik hoop dat de prijs en de tentoonstelling die straks geopend wordt in De Loketten voor hen een verdere ondersteuning mag zijn van hun carrière.

Ik wens u alvast allemaal een geslaagde avond toe in ùw Vlaams Parlement en wens mij nu reeds te verontschuldigen, omdat ik door andere verplichtingen de uitreiking van de verschillende prijzen niet volledig zal kunnen bijwonen.